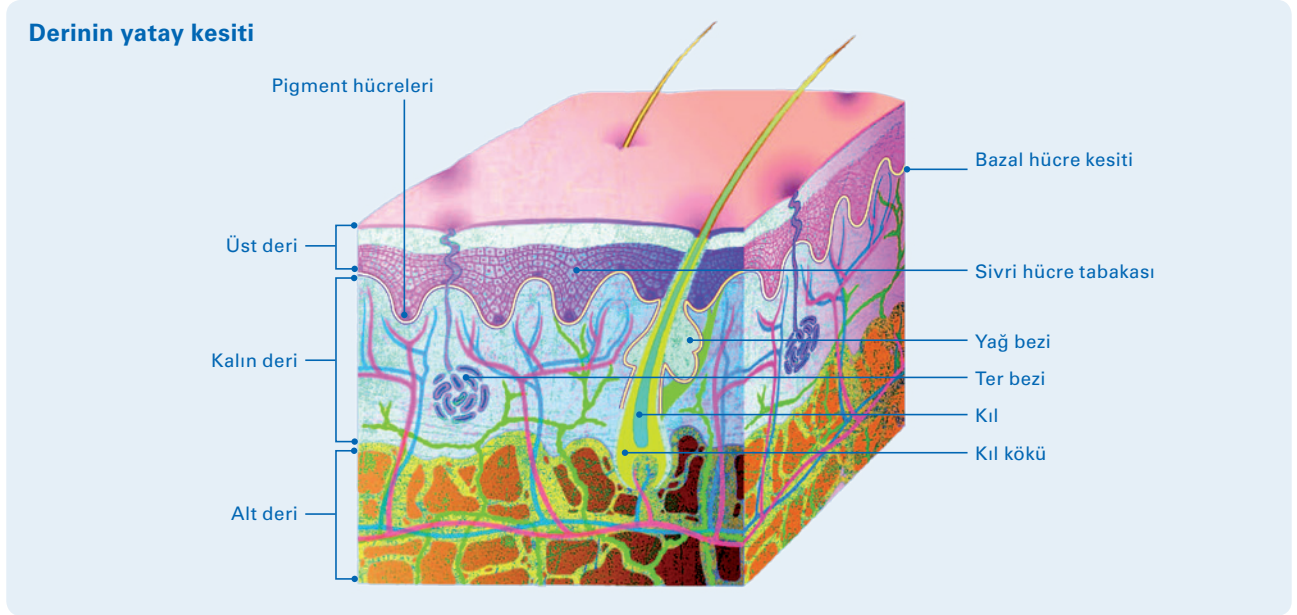

Melanom

Koyu renk deri kanseri

Deri

Deri insanın en büyük ve en ağır organıdır. Sıcak, nem ya da basınç gibi dış etkilere karşı iç organları korur, hastalık yapıcı organizmaları engeller, vücut ısısını düzenler. Deri çeşitli tabaka ve hücrelerden oluşur.

Deri kanserinin çok çeşitli türleri vardır: Koyu renk deri kanseri (melanom) ve renkli olmayan derilerde görülen açık renk deri kanseri türleri (Spinaliom, Basaliom). Bu hastalıkların seyri birbirinden farklıdır ve farklı biçimde tedavi edilirler. Burada sadece koyu renk deri kanseri (Melanom) ele alınacaktır.

«Melanom» ve «deri kanseri» kavramları çoğu zaman özdeş olarak kullanılır, çünkü melanom (koyu renk deri kanseri) – «açık» renk deri kanserinden farklı olarak – kötücüdür (maligne) ve başka organlara sıçrama (metastaz) yapabilir. Bu yüzden kimi zaman kötü huylu melanom adı da verilir. Hastalık, güneşlenme sırasında pigment (koyu renk alan) oluşturan hücrelerde (Melanozyten) ortaya çıkar.

Sıklık

İsviçre’de her yıl 1800 kişi melanom’a yakalanmaktadır. Bu sayı bütün kanser olaylarının yaklaşık %5’idir; bu nedenle melanom en sık görülen kanser türlerin-

dendir. Gençlerde de görülebilir: Melanom hastalarının üçte biri 50 yaş altındadır.

Yirmi otuz yıldan beri melanom olaylarında büyük artış görülmektedir. Bu durum her şeyden önce, günümüzde insanların, eskiye göre daha uzun süre güneş banyosu yaptığını ve derilerini bronzlaştırdığını göstermektedir.

Belirtiler

Birçok melanom, deride doğuştan gelen bozuk oluşumlarda ortaya çıkmaktadır. Olası belirtiler şunlardır:

- > Deride doğuştan gelen bozuk noktaların (beneklerin) büyümesi ya da daha kötüleşmesi; bu bölgelerin beş milimetreden fazla büyümesi halinde, kontrol ettirilmesi gerekir.
- > Deride doğuştan gelen bozuk noktaların (beneklerin) biçim ve renklerinde alışılmadık dışında değişmeler.
- > Deride doğuştan gelen bozuk noktalar kaşınıyor, kaniyor ya da iltihaplanıyorsa.

Melanom çoğu zaman mavimsi siyah ya da kahverengi düğümler halinde, ya da deride kahverengi bir lekenin yayılmasıyla kendini belli eder. Ama normal deri renginde ortaya çıkan melanomlar da vardır (amelanotik

melanom) ve bu nedenle hemen hiç fark edilmez. Deride şüpheli değişimler her zaman cilt uzmanı bir doktor (dermatolog) tarafından incelenmelidir, çünkü melanom ne kadar erken keşfedilirse, tedavi şansı da o kadar yüksek olur.

Teşhis ve incelemeler

Cilt doktoru önce derideki şüpheli noktaları iyice gözden geçirir. Kullanacağı çeşitli araçlardan biri de özel bir büyüteçtir (Dermatoskop). Melanom şüphesi varsa, lokal uyuşturmayla şüpheli yerden doku parçası alınır. Deriden alınan parça daha sonra laboratuvarında dikkatle incelenerek, tümörün türü belirlenir. Tümörün vücudunda yayılıp yayılmadığını saptayabilmek için, duruma göre, başka incelemeler de yapılır, örneğin kemik taraması (sintigrafi) ya da iç organlara ultrason uygulanır.

Hastalığın evreleri

Kanser hastalığı uluslararası TNM-sistemine göre derecelendirilir. Burada göz önüne alınan noktalar, tümörün yayılması (T), lenf düğümlerinin hastalanması (N) ve hastalığın başka organlara sıçramasıdır (M). Melanom, TNM-sistemine göre aşağıdaki gibi derecelendirilir:

T0	Tümör yok
T1	Tümörün çapı 1mm'den küçük
T2	Tümörün çapı 1-2 mm arasında
T3	Tümörün çapı 2-4 mm arasında
T4	Tümörün çapı 4 mm'den büyük
Tx	Tümörün yayılması konusunda karar verilemiyor
N0	Lenf düğümleri hastalığa yakalanmamış
N1	Bir lenf düğümü hastalanmış
N2	İki üç lenf düğümü hastalanmış
N3	Dört ya da daha fazla lenf düğümü hastalanmış
Nx	Lenf düğümünün hastalanması konusunda karar verilemiyor
M0	Başka organlara sıçrama (metastaz) yok
M1	Başka organlara sıçrama var (örneğin akciğerlere ya da kemiklere)
Mx	Başka organlara sıçrama konusunda karar verilemiyor

Melanomda tümörün çapını belirlemek (Breslow'a göre derecelendirme) ve tümörün bir deri tabakasında ne kadar derine işlediğini saptamak (Clark'ta yayılma derinliği) temel önemdedir. Melanom ne kadar büyükse, başka organlara sıçramış olma (metastaz) olasılığı da o kadar yüksektir.

Tedavi

Teşhis kesinleşmişse, Melanom ameliyatla alınır. Kanserli bölgenin çevresindeki bir miktar sağlıklı deri parçası da kesilip çıkarılır (güvenlik payı). Böylelikle Melanomlu bölgenin yakınlarında bulunabilecek kanserli hücrelerin vücutta kalmama olasılığı yükselmiş olur.

Not

Bu bilgiler internette «www.krebsliga.ch → Krebskrankheiten» sitesinden Almanca, Fransızca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Arnavutça ve Sırpça-Hırvatça-Boşnakça olarak indirilebilir. Ayrıca «www.krebsliga.ch/broschueren» sitesinde Almanca, Fransızca ve İtalyanca hazırlanmış ücretsiz broşürlerimizi de görebilirsiniz.

Ameliyatın hangi genişlikte tutulacağı, Tümörün deriye hangi derinlikte işlemiş olduğuna bağlıdır – duruma göre melanomun çevresindeki lenf düğümlerinin de birlikte çıkarılması gerekebilir.

Tümörün gelişme evresine göre, ameliyattan sonra, Interferon-alfa adlı ilaçla bağışıklık tedavisi uygulanır. Bu ilaç vücudun bağışıklık sistemini uyararak, hâlâ vücutta kalmış olabilecek kanserli hücrelere karşı harekete geçirir. Kanser ilerlemiş olduğu evrelerde, kemoterapi ya da ışın tedavisi (ya da ikisinin karışımı bir tedavi) de gündeme gelebilir.

Tedavinin sonuçları

Melanomun ameliyatla çıkarılmasından sonra vücutta kalan yara izi, genelde hiçbir rahatsızlığa yol açmaz.

Tedavi sonrası kontroller

Kanser tedavisinin sona ermesinden sonra, hastalar düzenli aralıklarla yapılacak kontroller için doktorlarına başvurmalıdır. Doktor hastanın durumuna göre, hangi aralarla hangi kontrollerin gerekli olacağı konusunda farklı tavsiyelerde bulunur.

Risiko etmenleri

Özellikle çocuklukta yakıcı güneş altında kalmak (morötesi ışınlar) ve üst üste birkaç kez güneş yanığı olayları yaşamak, melanoma yakalanma rizikosunu artırır. Bazı hastalarda melanom rizikosunu yükselten kalıtsal özellikler de bulunur.

Önleyici tedbirler ve erken teşhis

Deri kanserini önlemek için en önemli tedbir, morötesi ışınlardan etkili biçimde korunmaktır:

- > Güneş yanıklarından kesinlikle kaçınmak.
- > Morötesi ışınların en şiddetli olduğu 11.00-15.00 saatleri arasında gölgede kalmak.
- > Güneş altındayken şapka, güneş gözlüğü takmak ve uygun elbiseler giymek.
- > Işığa karşı çok iyi koruyan güneş kremleri sürmek.
- > Bebekleri, bir yaşına gelinceye kadar, kesinlikle doğrudan güneş ışığı altında bırakmamak.
- > Çocukları güneşe karşı özellikle iyi korumak.

Derimizi düzenli aralarla kendi kontrolümüzden geçirmek, benleri dikkatle izlemek yararlı olur. Deride normal dışı değişimler gördüğümüzde, hemen bir deri doktoruna başvurup bilgi almak gerekir.

Bilgilendirme, danışma, destekleme

Krebsliga Aargau

Tel. 062 834 75 75
www.krebsliga-aargau.ch

Krebsliga beider Basel

Tel. 061 319 99 88
www.krebsliga-basel.ch

Bernische Krebsliga Ligue bernoise contre le cancer

Tel. 031 313 24 24
www.bernischekrebsliga.ch

Ligue fribourgeoise contre le cancer

Krebsliga Freiburg
tél. 026 426 02 90
www.liguecancer-fr.ch

Ligue genevoise contre le cancer

tél. 022 322 13 33
www.lgc.ch

Krebsliga Glarus

Tel. 055 646 32 47
www.krebsliga-glarus.ch

Krebsliga Graubünden

Tel. 081 252 50 90
www.krebsliga-gr.ch

Ligue jurassienne contre le cancer

tél. 032 422 20 30
www.liguecancer-ju.ch

Ligue neuchâteloise contre le cancer

tél. 032 721 23 25
www.liguecancer-ne.ch

Krebsliga Schaffhausen

Tel. 052 741 45 45
www.krebsliga-sh.ch

Krebsliga Solothurn

Tel. 032 628 68 10
www.krebsliga-so.ch

Krebsliga St. Gallen- Appenzell

Tel. 071 242 70 00
www.krebsliga-sg.ch

Thurgauische Krebsliga

Tel. 071 626 70 00
www.tgkl.ch

Lega ticinese contro il cancro

tel. 091 820 64 20
www.legacancro-ti.ch

Ligue valaisanne contre le cancer

tél. 027 322 99 74
www.lvcc.ch

Krebsliga Wallis

Tel. 027 922 93 21
www.krebsliga-wallis.ch

Ligue vaudoise contre le cancer

tél. 021 641 15 15
www.lvc.ch

Krebsliga Zentralschweiz

Tel. 041 210 25 50
www.krebsliga.info

Krebsliga Zug

Tel. 041 720 20 45
www.krebsliga-zug.ch

Krebsliga Zürich

Tel. 044 388 55 00
www.krebsliga-zh.ch

Krebshilfe Liechtenstein

Tel. 00423 233 18 45
www.krebshilfe.li

Krebstelefon / Ligne Info- Cancer / Linea cancro

0800 11 88 11
Pazartesi – Cuma arası
10–18 Uhr. Almanca, Fransızca,
İtalyanca. Bedava

migesplus

İsviçre Kızılhaçı (Schweizerisches Rotes Kreuz)
3084 Wabern
Tel. 031 960 75 71
www.migesplus.ch
Göçmenler için bilgilendirme

Impressum

Yazar

Dr. Eva Ebnöter,
Zollikon

çeviri

Mustafa İdeli, migesplus

Resim

Daniel Haldemann, Wil SG

Yayımlayan

Krebsliga Schweiz
Effingerstrasse 40
Postfach 8219
3000 Bern
Telefon 031 389 91 00
www.krebsliga.ch

© 2010

Krebsliga Schweiz, Bern

Elinizdeki bu broşür Federal Sağlık Bakanlığının «Göç ve Sağlık 2008–2013» adlı ulusal programı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. www.migesplus.ch – Bir çok dilde sağlık hakkında bilgi.